

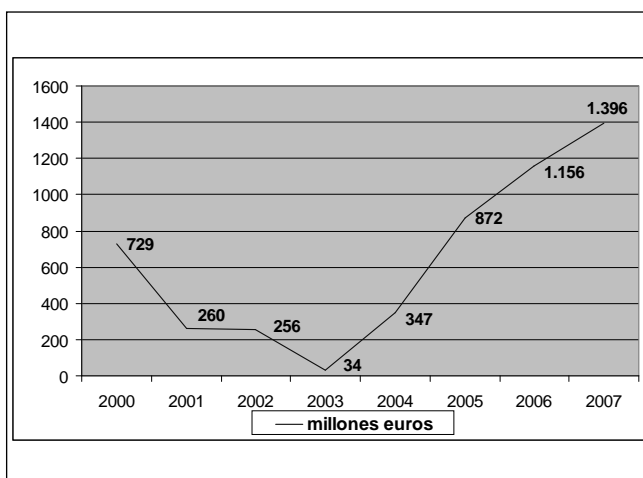
Superabit kontu publikoetan eta defizit gizarte zerbitzuetan

Kontu publikoetako superabita oso positibotzat aurkezten digute eta gobernarien administrazio oneko adibidea bezala erakusten dute. Baina geuk beste irakurketa bat egin behar dugu: Zein da aplikatu duten ekonomi politika eta zeintzuk bere ondorioak. Era berean, zeintzuk dira gobernarietarako interesatzen zaien ikuspuntuak eta noren aldekoak dira

2008ko lehenengo hilabeteetan gizarte-ereduari buruz egin genuen kanpainan, EAEko instituzioen politika atzerakoa zela salatu genuen. Orduan azaldu genituen frogetako bat urtealdiak superabitez ixtea zen.

Orain, 2007ko datuak jakin berri ditugu. Eusko Jaurlaritzak eta Foru Aldundiek, iaz, 1.396 milioi euroko superabita izan zuten

EUSKO JAURLARITZAREN ETA FORU ALDUNDIEN SUPERABITA. 2000-2007

Iturria: Eusko Jaurlaritza

(antzinako 232.275 milioi pezeta, alegia). Kopuru hori instituziook 2006an izan zuten superabita baino %20,8 handiagoa da.

Grafikoan ikus daitekeenez, oraingo hamarkadako ekitaldi guzti-guztietan egon da superabita. Are gehiago: azken urteetan, oso hazkunde handia izan du superabit horrek eta 2007an beste urteetako baino handiagoa izan da

Horrek esan nahi du Eusko Jaurlaritzak eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Aldundiek sistemaz lehenesten dutela superabita lortzea, gizarte-gasturako zuzkidurak handitu beharrean. Hau da: gizarteko premiak ase ordez, zor publikoa kitatu eta finantza-kontuetan dirutzak izan nahiago dute.

Zifra horiek ez datoz bat Europar Batasunean gertatzen denarekin. 2007an, Europar Batasuneko defizit publikoa BPGaren %1ekoa izan da, EAEn, esan dugunez, BPGaren %2,1eko superabita egon delarik. Bere aldetik, Espainiako Bankuaren arabera, EAEko zor publikoa BPGaren %1,4koa bakarrik da. Zifra hau ere oso ezberdina da Europar Batasunean dagoen batez-besteko zor publikoarekiko (BPGaren %58,7).

Argi dago, beraz, benetako politika aurrekontuak superabitez ixtean datza, uneko inguruabarrak honako hauek badira ere eta Gizarte-babeseko gastuak Europar Batasuneko txikienetakoak izan arren

EAEEn, ongizateko estatuaren garapena Europar Batasuneko eskasenetakoa da. Zehazki, EAEEn BPGaren %18,9 bideratzen da gizarte-babesera, Europar Batasunean xede horretara, batez beste, %27,6 zuzentzen delarik. Hau da: urtean 5.000 milioi euro gehiago gastatu beharko lirateke gizarte-babesean, Europako batez bestekora heltzeko.

Defizitak gizarte-babesaren arlo guztiak jotzen ditu (zahartzarora, osasun-laguntza, elbarritasuna, familia, langabezia, bizirik

irautea eta etxebizitza), honako grafiko honek frogatzen duenez.

Superabita izan beharrean, EBko batez besteko aurrekontu-defizita izanez gero, gizarte-babeseko diferentzialaren herena zuzendu liteke. EAEko gizarte-babeseko gastuaren eta EBko batez bestekoaren artean dagoen diferentziala BPGaren 8,7 puntukoa da. Aitzitik, jauzia 3,1 puntu txikiagoa litzateke (hau da, %35,6 txikiagoa edo, bestela esanda, 2.060 milioi euro gutxiagoa)

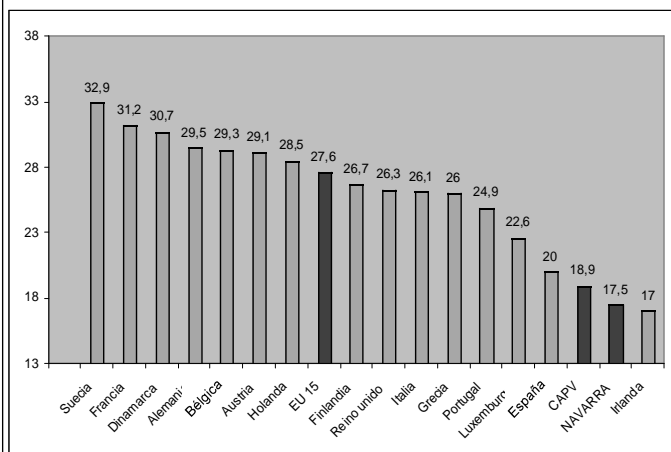
Erreforma fiskalen ondorioz zerga-bilketan jazotzen den galera

Presio fiskal urria.- EAEko presio fiskala BPGaren %32,6koa da, alegia, Europar Batasuneko batez besteko %39,7a baino 7,1 puntu txikiagoa. Europar Batasuneko azkenekoak gara, presio fiskalari dagokionez

PFEZn eta Sozietateen gaineko Zergan egindako erreforma sarriek, nabarmenki murrizten dute diru-bilketa.- PFEZn eta Sozietateen gaineko Zergan egindako azken erreformak, berak bakarrik, 430 milioi eurotik gorako galera eragiten du urteko bilketan. Dirutza horien zati handiena errenta handietara, enpresetara eta kapital-errentetara doa.

Superabitaren politikak etorkizunean zerga-murrizketa gehiago egiteko estaldura ematen du. Ildo horretan, koherentzia handia dago gizarte-babesari pisu eskasa esleitzen dion gastu-politikaren eta kapitalari mesede egiten dion zerga-politikaren artean. Bistan dagoenez, bi politika horiek elkarren osagarri dira, galtzaileak, beti, biztanleria, langileria eta txartoen bizi diren gizarte-kolektiboak direlarik.

GIZARTE-BABESEAN EGINDAKO GASTUA (BPG %). EUOPAR BATASUNA, 2004

Iturria: Eurostat, Eustat, IEN.

HAUSNARTZEKO

- Superabita zergatik da? Zergak askoz gehiago bildu delako edo dauden gizarte beharrak ez direlako betetzen?
- Zertarako nahi dute superabita?
 - Aurrerantzean gizarte prestakuntzak hobetzeko
 - Enpresei eta kapitalaren errentei zergak gutxitzeko?
- Nortzuk dira honen politikaren onuradunak?
- Diru publiko administratzeko, beste modurik ba al dago?

Beste dokumentu batzuk

- Txosten osoa "Eusko Jaurlaritzaren eta Foru Aldundien superabit " 2008ko maiatza. ELAren Azterketa Bulegoa
- "El endeudamiento de las familias" Martín Seco

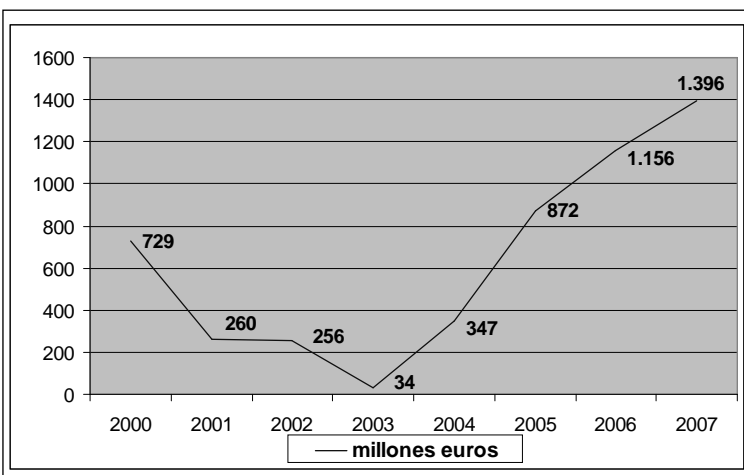
Beste irakurketa interesgarriak

- Lan Munduko Notiziak. 2008ko Urtarrila-Otsaila .
- Astekaria 2008ko Otsaila. Edizio berezia

EUSKO JAURLARITZAREN ETA FORU ALDUNDIEN SUPERABITA 2007an

2008ko lehenengo hilabeteetan gizarte-ereduari buruz egin genuen kanpainan, EAEko instituzioen politika atzerakoia zela salatu genuen. Orduan azaldu genituen frogetako bat urtealdiak superabitez ixtea zen.

EUSKO JAURLARITZAREN ETA FORU ALDUNDIEN SUPERABITA. 2000-2007

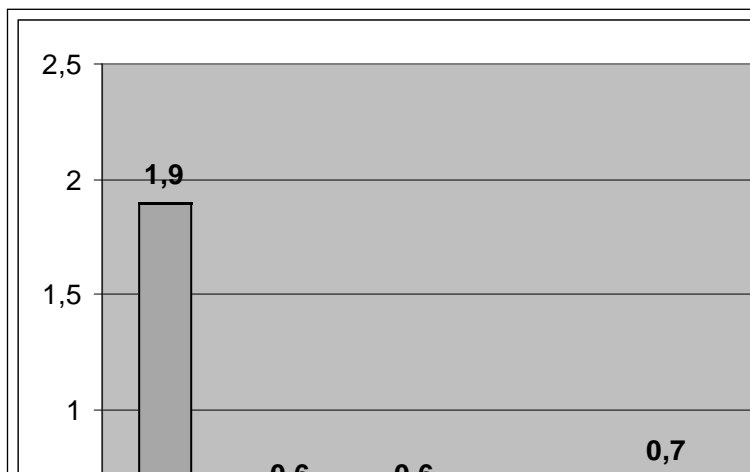
Iturria: Eusko Jaurlaritza

Orain, 2007ko datuak jakin berri ditugu. Eusko Jaurlaritzak eta Foru Aldundiek, iaz, 1.396 milioi euroko superabita izan zuten (antzinako 232.275 milioi pezeta, alegia). Kopuru hori instituziook 2006an izan zuten superabita baino %20,8 handiagoa da.

CGrafikoan ikus daitekeenez, oraingo hamarkadako ekitaldi guzti-guztietan egon da superabita. Are gehiago: azken urteetan, oso hazkunde handia izan du superabit horrek.

Horrek esan nahi du Eusko Jaurlaritzak eta Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Aldundiek sistemaz lehenesten dutela superabita lortzea, gizarte-gasturako zuzkidurak handitu beharrean. Hau da: gizarteko premiak ase ordez, zor publikoa kitatu eta finantza-kontuetan dirutzak izan nahiago dute.

EUSKO JAURLARITZAREN ETA FORU ALDUNDIEN SUPERABITA. (BPG %). 2000-2007

Iturria: Eusko Jaurlaritza, Eustat.

Aldundien eta Eusko Jaurlaritzaren superabita harrigarria bezain eskandaluzkoa da. 2007an, BPGaren %2,1ekoa izan zen; hots, EAEn sortzen den aberastasunaren %2,1 bestekoa. Grafikoak argi erakusten du azken urteetako superabitak markak hautsi egin dituela.

Zifra horiek ez datoz bat Europar Batasunean gertatzen denarekin. 2007an, Europar Batasuneko defizit publikoa BPGaren %1ekoa izan da, EAEn, esan dugunez, BPGaren %2,1eko superabita egon delarik.

Bere aldetik, Espainiako Bankuaren arabera, EAEko zor publikoa BPGaren %1,4koa bakarrik da. Zifra hau ere oso ezberdina da Europar Batasunean dagoen batez-beste zor publikoarekiko (BPGaren %58,7). Argi dago, beraz, benetako politika aurrekontuak superabitez ixtean datza, uneko ingurubarrak honako hauek badira ere.

Gizarte-babeseko gastuak Europar Batasuneko txikienetakoak dira

EAEn, ongizateko estatuaren garapena Europar Batasuneko eskasenetakoa da. Zehazki, EAEn BPGaren %18,9 bideratzen da gizarte-babesera, Europar Batasunean xede horretara, batez

beste, %27,6 zuzentzen delarik. Hau da: urtean 5.000 milioi euro gehiago gastatu beharko lirateke gizarte-babesean, Europako batez bestekora heltzeko

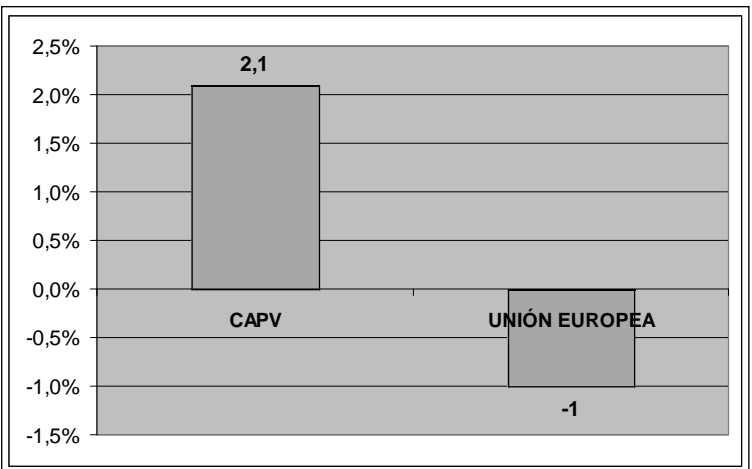
Defizitak gizarte-babesaren arlo guztiak jotzen ditu (zahartzaroa, osasunlaguntza, elbarritasuna, familia, langabezia, bizirik irautea eta etxebizitza), honako grafiko honek frogatzen duenez.

Superabita izan beharrean, EBko batez besteko aurrekontu-defizita izanez gero, gizarte-babeseko diferentzialaren herena zuzendu liteke.

EAEko gizarte-babeseko gastuaren eta EBko batez bestekoaren artean

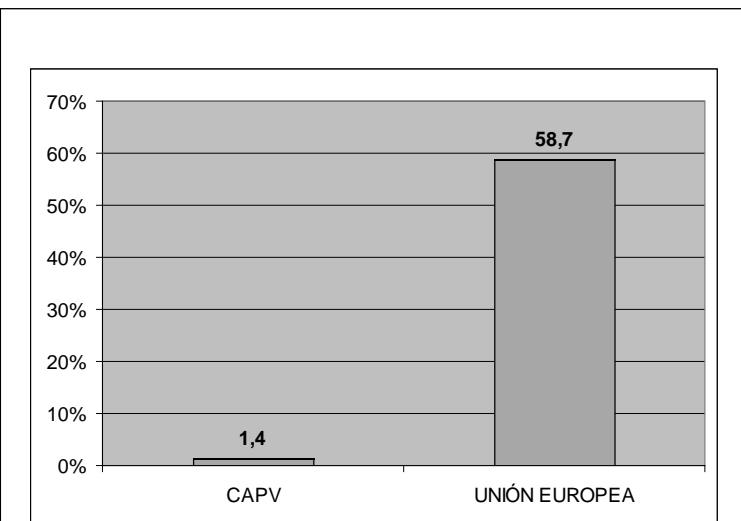
dagoen diferentziala BPGaren 8,7 puntukoa da. Aitzitik, jautzia 3,1 puntu txikiagoa litzateke (hau da, %35,6 txikiagoa edo, bestela esanda, 2.060 milioi euro gutxiagokoa) Eusko Jaurlaritzak eta Foru Aldundiek, 2007an izan zuten superabitaren orde, Europar Batasuneko batez besteko defizita izan balute.

AURREKONTU EMAITZA. (BPG %). EAE ETA 27-EB. 2007

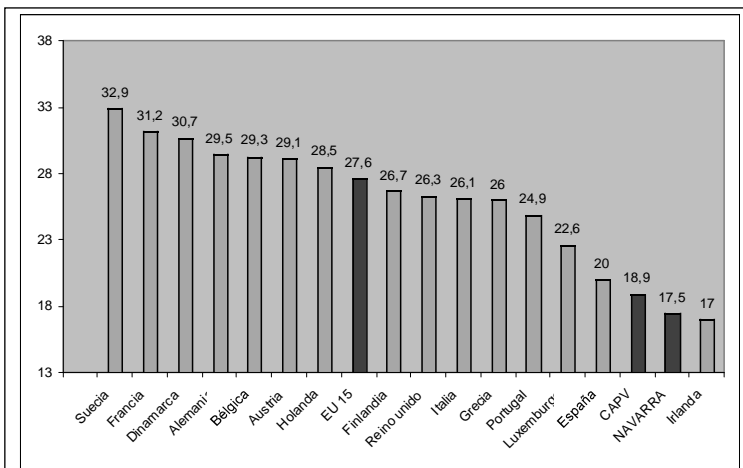
Iturria: Eusko Jaurlaritzza, Eustat, Eurostat.

ZOR PUBLIKOA. EAE, EUROPAR BATASUNA. 2007. (BPG%)

Iturria: Banco de España eta Eurostat

GIZARTE-BABESEAN EGINDAKO GASTUA (BPG %). EUROPAR BATASUNA, 2004

Iturria: Eurostat, Eustat, IEN.

Erreforma fiskalen ondorioz zerga-bilketan jazotzen den galera

Hona hemen euskal instituzioen zerga-politikaren berezitasunak:

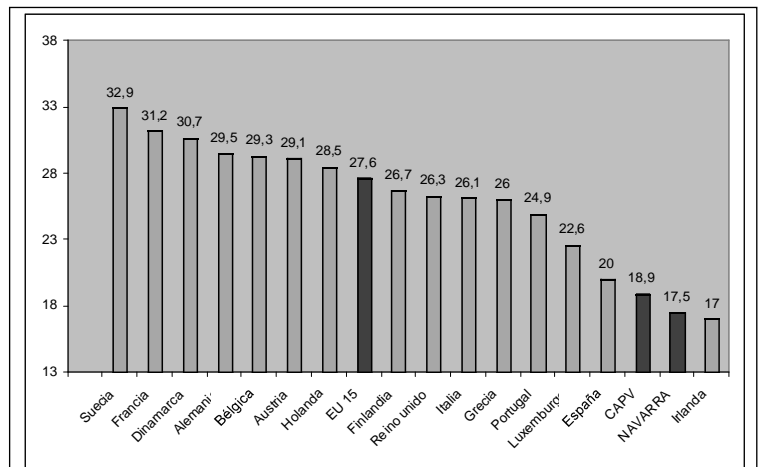
- Presio fiskal urria.- EAEko presio fiskala BPGaren %32,6koa da, alegia, Europar Batasuneko batez besteko %39,7a baino 7,1 puntu txikiagoa. Europar Batasuneko azkene-koak gara, presio fiskalari dagokionez.
- PFEZn eta Sozietateen gaineko Zergan egindako erreforma sarriek, nabarmenki murrizten dute diru-bilketa.- PFEZn eta Sozietateen gaineko Zergan egindako azken

erreformak, berak bakarrik, 430 milioi eurotik gorako galera eragiten du urteko bilketan. Dirutza horien zati handiena errenta handietara, enpresetara eta kapital-errentetara doa.

Superabitaren politikak etorkizunean zerga-murrizketa gehiago egiteko

Superabitaren politikak etorkizunean zerga-murrizketa gehiago egiteko estaldura ematen du. Ildo horretan, koherentzia handia dago gizarte-babesari pisu eskasa esleitzen dion gastu-politikaren eta kapitalari mesede egiten dion zerga-politikaren artean. Bistan dagoenez, bi politika horiek elkarren osagarri dira, galtzaileak, beti, biztanleria, langileria eta txartoen bizi diren gizarte-kolektiboak direlarik.

GIZARTE PRESTAZIOAK, FUNTZIOEN ARABERA. 2004. (BPG %)

Iturria: Eustat. Eurostat

El endeudamiento de las familias

Juan Francisco Martin Seco

El BBVA a través de su servicio de estudios ha restado importancia al enorme endeudamiento de las familias españolas. No hay que dramatizar - dicen-, el nivel no es preocupante. Es una opinión extendida últimamente en los ámbitos del poder económico y en los aledaños de la derecha. Parten de la teoría de que la situación patrimonial de las familias es holgada, dado que, aunque han incrementado considerablemente la deuda, también sus activos inmobiliarios se han revalorizado. No habrá dificultades a no ser que los tipos de interés se eleven de forma sustancial, cosa que no es probable al menos a corto plazo.

El único problema que parecen contemplar es el de la insolvencia. Si los tipos de interés sufrieran una elevación considerable y las familias no pudieran hacer frente a los créditos hipotecarios, ello repercutiría negativamente sobre el mercado inmobiliario, que se desplomaría generando una crisis bancaria y financiera de efectos difícilmente calculables. Éste es sin duda el escenario más catastrófico, pero por eso mismo el menos probable. Hay que estar de acuerdo con ellos en que no es previsible que los tipos de interés se eleven a corto plazo, y aun cuando se elevasen a plazo medio no lo harían en niveles tan importantes como para hundir el mercado inmobiliario y provocar una crisis financiera. Pero que esta situación sea poco factible no implica que no existan otros peligros quizás de menor relevancia pero mucho más verosímiles.

En primer lugar, causa extrañeza que los mismos que anuncian todo tipo de cataclismos si se incrementa el endeudamiento público contemplen tan tranquilos y nieguen la importancia del endeudamiento privado. La verdad es que puestos a elegir yo me quedo con el público antes que con el privado, prefiero que se endeude el Estado a que tenga una situación muy saneada, pero a costa de restringir los servicios y las prestaciones sociales de tal manera que las familias se vean obligadas a hipotecarse.

El crecimiento de los últimos diez años ha estado fundado en buena medida sobre el consumo y el

endeudamiento de las familias. Podría pensarse que este endeudamiento ha sido positivo porque ha permitido el crecimiento, y lo sería si pudiese ser infinito pero, como todo endeudamiento, tiene un límite y el gasto de hoy lógicamente impide y coarta el gasto de mañana. Podemos afirmar que estamos creciendo a crédito, crédito que antes o después tendremos que pagar con menor crecimiento en el futuro. Y eso tanto si se trata de endeudamiento público como de endeudamiento privado.

Sólo hay una forma de escapar de este fatal desenlace y es cuando se cumplen los presupuestos keynesianos; es decir, que de una u otra manera el mayor gasto se traduzca en inversión en sentido amplio, o lo que es lo mismo, que los mayores gastos de hoy se conviertan en mayores ingresos en el futuro. En lenguaje keynesiano, "cebar la bomba". La situación económica actual ofrece muchas dudas acerca de que se esté produciendo en realidad este fenómeno. Después de bastantes años en los que el crecimiento se ha fundamentado únicamente en el consumo y en la construcción, ni la inversión en bienes de equipo ni el sector exterior ni el sector público parecen decidirse a tomar el relevo, lo que genera importantes incertidumbres de cara al futuro. Pero no ahora porque gobierne el PSOE, como plantean algunos, también antes cuando lo hacía el PP.

Afirmar que la situación de las familias es desahogada porque los inmuebles se han revalorizado carece de todo sentido. Tal revalorización apenas tiene efectos para la mayoría de las familias, que lógicamente no pueden vender su vivienda y si la vendieran tendrían que comprar otra al menos por el mismo precio. Lo que sí va a tener sin duda efecto sobre los planes de gasto futuro son los enormes préstamos a que se han comprometido por dilatado espacio de tiempo y que reducirán su capacidad económica durante casi toda su vida. ¿Cómo negar que este fenómeno va a afectar al crecimiento en los próximos años?